

POLARULVEN I GRØNLAND

Af direktør *J. C. Jennov*

Den næsten renhvide polarulv har aldrig været almindelig i Grønland. På Vestgrønland har den overhovedet ikke været uden måske som en sjældent optrædende strejfgæst. I Nordgrønland må man vistnok regne med, at den har været fra tidernes morgen enten fåtalligt optrædende som hjemmehørende i landet, eller som omstrejfer fra det nærliggende Ellesmereland. I Nordøstgrønland, hvortil enkelte omstrejfende dyr måske tidligere har fundet frem med lange tiders mellemrum for så atter at forsvinde, begynder polarulvens optræden i virkeligheden først i slutningen af det nittende århundrede. På Koldeveys og Ryders ekspeditioners tid, altså 1869—70 og 1891—92, fandtes polarulven tilsyneladende ikke i Nordøstgrønland, men både Nathorst's og Kolthoffs ekspeditioner konstaterede dens tilstedeværelse dér i 1899 og 1900.

Polarulven må nu betragtes som udryddet i Nordøstgrønland, selv om man måske ikke helt kan afvise den mulighed, at enkelte dyr kan findes i Jamesonlandets vidtstrakte områder ved Scoresbysund.

Efter de foreliggende oplysninger synes der i perioden fra 1899 til 1938 at være nedlagt henimod et halvt hundrede polarulve dels skudt dels fanget i saks og dels taget på udlagte strykninmaddinger.

Ved en enkelt lejlighed, nemlig i 1930, tog en norsk fangstmand 8 polarulve på een udlagt halv rypeåst med stryknin.

Når ulvene optrådte i flokke, har de utvivlsomt været i stand til at gøre en del skade på moskusoksebestanden.

Men polarulvens evner til at tage moskusokser er sikkert langt ringere, end man tidligere i almindelighed har antaget.

At polarulven kan tage nyfødte kalve ud af en flok moskusokser, er givet, og når man ser et par enliggående moskustyre blive „sat“ af et par slædehunde, kan man af moskusoksernes måde med straks at anbringe sig med bagdelene mod hinanden, fra hvilken stilling de foretager udfald mod deres angribere, let slutte sig til ulvenes angrebstaktik overfor moskusokserne. At flere ulve kan overmande en moskusokse ved, at en eller flere angriber forfra, medens en eller flere sønderbider oksens haser, må betragtes som givet. At det af og til, når en flok moskusokser er kommet ud i dyb løs sne, der generer de tunge okser

mere end de letfodede ulve, kan ske, at hele flokken bliver taget, kan være rimeligt nok, men, man har ingen positive iagttagelser.

Selv har jeg engang i efteråret 1930 i Kildedalen ved Ardencaple Fjorden på strandbredden ved det stedlige elvleje set tydelige spor af en voldsom kamp mellem en enkelt ulv og en gammel moskustyr. Af sporene i sandet kunne man se, hvorledes ulven gang på gang havde angrebet, men åbenbart uden at kunne gøre tyren noget. I hvert fald kunne jeg, skønt kampen måtte have fundet sted ganske kort tid forinden, intetsteds opdage blodspor. Er en okse gammel, svagelig, syg eller såret, vil den være et forholdsvis let bytte for ulvene.

En norsk fangstmand havde engang anskudt en gammel Methusalem af en enliggående moskustyr. Oksen slap fra ham, da mørket faldt på, og da han næste morgen gik ud for at give det anskudte dyr nådeskuddet, havde ulvene i nattens løb besørget eksekutionen. Der havde stået en vældig kamp. Oksen havde søgt at holde ryggen fri ved at stille sig op mod nogle svære klippestykker, som lå på skråningen, og en del af disse var under kampen blevet revet løs og gledet udover skrænten. Tarmene havde ulvene trukket ud af dyret, så de lå stumpevis rundt i terrænet. Til slut var oksen styrtet, sønderflænget og omtrent opædt.

Rent på forhånd skulle man have troet, at det var en let sag for polarulven, som det store, kraftige og intelligente rovdyr den er, at skaffe sig føden. Men forholdet er i virkeligheden et ganske andet. Kampene med moskusokserne medfører utvivlsomt tab også på ulvenes side. Tab, som betyder mere for den fåtallige ulvebestand end tabet af nogle moskusokser betyder for den langt talrigere bestand af disse dyr.

Heller ikke overfor haren har ulven så let spil, som man skulle tro. Danmark-Ekspeditionen 1906—08 skød eller nedlagde 5 ulve, der var i den grad udsultede, at de nærmest kun bestod af skind og ben. Og dog levede disse ulve i en egn, hvor der fandtes en del moskusokser, i hvert fald nok til, at ulvene ikke havde behovet at sulte, hvis de kunne have taget okserne, og hvor landet ydermere vrimlede af harer i en sådan grad, at en af ekspeditionsdeltagerne en dag i en af smådalene kunne skyde et helt slædelæs fuldt af harer.

Så underligt det lyder, ser det ud, som om polarulven enten slet ikke kan tage polarharen eller i hvert fald har yderst vanskeligt ved det. Dette er så meget mere mærkeligt, som det blandt fangstfolk er en kendt sag, at bortløbne slædehunde ofte i meget lange perioder har ernæret sig udmærket ved at fange harer. Forholdet er jo dog det, at slædehunden både er mindre kraftig og heller ikke så hurtig som ulven.

Forholdet mellem polarulven og slædehunden er også ganske ejendommeligt. Det skal ikke være ualmindeligt, at polarulv og slædehund parrer sig, og det sker, at en slædehund lokkes ud på kærlighedsstien og derefter havner i nogle forræderiske ulvemaver.

I de fleste tilfælde er slædehundene dog klar over, at ulven er deres fjende og vel at mærke en fjende, som hunden end ikke for alvor tør gøre modstand imod.

Under Danmarks-ekspeditionen iagttog man gang på gang, at de samme hunde, der som glubende rovdyr omringede og gik løs på enhver isbjørn, som kom i deres nærhed, rædselsslagne flygtede op på taget af ekspeditionens hus, blot de så skyggen af en ulv.

Polarulven tager iøvrigt ethvert bytte, som den får fat i. Ådsler forsmås ikke, ofte strejfer den som ræven om ude på isen for at tilegne sig resterne af sælskroterne, som bjørnen har efterladt sig. Iøvrigt lykkes det også undertiden ulven at overraske en sæl på isen, den tager ryster og, når den kan komme afsted med det, rugende fugle. På den kortnæbbede sædgås' i reglen lavtliggende og ikke særlig utilgængelige rugepladser anretter ulven sande blodbade, idet det går ud over både gæs, gæslinger og æg. Intet er polarulven helligt, selv den langt kraftigere isbjørn må bukke under, når den stilles overfor en ulveflokks dagelange udmattelsestaktik.

Ulven er snu, forsigtig og undertiden, når den mener, at situationen er til det, både pågående og fræk.

En dag kom en fangstmand ud fra sin station, hvor han var alene hjemme. Han undrede sig over, hvor de dejlige slædehunde var kommet fra, som kom langsomt frem mod huset, men, han blev efterhånden noget betænkelig ved situationen, da de formentlige slædehunde temmelig målbevidst kom nærmere og nærmere i en halvkreds omkring ham. Da sandheden gik op for ham, trak han sig baglæns hen til stationens dør, fik fat i riflen, der hang på et søm i dørkarmen, og ulveflokkens forsvandt i lyn tempo, da førerulven havde fået en kugle gennem hovedet. Hele den påfølgende nat genlød fjeldene af ulvenes langtrukne, umelodiske tuden.

Polarulven, der lever monogamt, men, når der er ulve nok til det, helst — i hvert fald udenfor den tid, hvor ungerne er små — jager i flok, er et stort og kraftigt dyr. Den største af de af Danmarks-ekspeditionen nedlagte ulve målte fra snude til halerod 117 cm, skulderhøjden var 85 cm. Men til trods for polarulvens størrelse, hurtighed og intelligens har den ikke kunnet klare sig i Nordøstgrønland. Man har ment, at det var polarulven, der i sin tid udryddede østgrønlandsrenen, men dette kan ikke være rigtigt. Østgrønlandsrenens skæbne blev bestemt af helt andre faktorer, selv om polarulven nok har været med til at give de sidste rester af renstammen dødsstødet.

Havde østgrønlandsrenen kunnet holde stillingen i Nordøstgrønland, havde en fåtallig ulvestamme formentlig kunnet klare sig dér, men Nordøstgrønlands talrige moskusoksebestand synes polarulven ikke at have været i stand til at leve på.